

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Maročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVII.

V Ljubljani, v soboto, dne 16. junija 1934.

Štev. 67.

Ne gre brez načrtnega gospodarstva

Z veliko težavo, z velikimi stroški je Kranjska industrijska družba z izdelovanjem novih predmetov premagala krizo in rešila svoje delavce brezposelnosti, ki ne bi zadela le Jesenic, temveč tudi vso Gorenjsko in tudi trboveljski revir, ker je KID za državnimi železnicami največji odjemalec trboveljskega premoga. Sedaj pa je že zopet zavladalo razburjenje na Jesenicah in po vsej Gorenjski, ker se je raznesla vest, da namerava državna železarna v Zenici z državnimi sredstvi pričeti izdelovati vse one predmete, ki jih danes v državi izdeluje edino Kranjska industrijska družba in ki edino omogočajo zaposlitev agrarno čisto pasivnega gorenjskega kota.

Ponoviti se torej hoče čista nesrečna in že tolikokrat grajana napaka, da pri nas tudi najbolj zdravi posli propadajo, ker se vrže na nje takšna obilica ljudi, da ne preostaja za nikogar nič, da je ves posel ubit. Tako tudi v sedanjem primeru. Čeprav ni povpraševanje po teh proizvodih KID toliko, da bi mogla KID le deloma izrabiti svojo kapaciteto, naj bi sedaj te predmete izdelovala še Zenica, da ne bi končno bilo dovolj dela niti za KID niti za Zenico! Z ozirom na razne privilegije, ki jih uživajo državni zavodi, pa je seveda tudi mogoče, da bi bilo dovolj dela za Zenico, ne pa tudi za KID in morda je to tudi razlog, da je prišlo do te namere. Ni pa izključeno, da so odločevali tudi drugi motivi.

Naj bo že kakorkoli, namera Zenice jasno dokazuje, v kako nevzdržno položaje prihajamo, ker se pri nas ne gospodari po načrtu. Zopet se je izkazalo, da je tudi pri nas gospodarski napredek brez načrtnega gospodarstva nemogoč.

Toliko in toliko stvari nam še manjka, na tolikih in tolikih poljih nimamo lastne produkcije niti v začetku, vsa domovina je še skoraj industrijsko neobdelano polje — toda kljub temu se že ubijamo tudi v industriji z nepotrebnim medsebojno konkurenco. Najprej je dala ta žalosten primer tekstilna industrija, sedaj ji naj sledi še težka. Ali res nimamo nobenega smisla za ekonomičnost proizvodnje?

Če se zasebne tvornice ne menijo za princip ekonomičnosti, temveč le za možnost zaslužka, je to še nekako razumljivo in v tem tudi opravičljivo. Nikakor pa ne gre, da bi državna podjetja po nepotrebnem razvijala svojo delavnost s tem, da posegajo na polja, kjer delujejo zdrava zasebna podjetja, ki dajejo kruh celim okrajem. Vendar ne dajemo državnim podjetjem privilegije zato, da bi ubijala privatno podjetnost, temveč namen državnih podjetij more biti samo ta, da izpolnjujejo vrzeli, ki jih pušča privatna iniciativa, in da izvršujejo dela, za katera so zasebniki finančno preslabotni. Še manj pa morejo seveda imeti državna podjetja ta namen, da škodujejo davkoplačevalcem, kar bi se nedvomno zgodilo, če bi moralo ustaviti ali le omejiti poslovanje tako veliko podjetje kakor je KID.

Namera Zenice nas zopet in zopet opominja, da moramo tudi pri nas začeti z načrtnim gospodarstvom. Moramo že enkrat sestaviti načrt o vseh onih proizvodnjah, za katere so pri nas podani pogoji in ki kljub temu ne obstoje. Treba pa tudi že enkrat določiti, kje je vsaka nova proizvodnja odveč, na katerem polju smo že dosegli zadostno višino, ker vendar naš namen ne more biti, da bi delali le na zalogo, temveč hočemo svoje izdelke tudi prodati.

Proces industrializacije naše države traja — hvala Bogu — že nekaj let in bo še trajal precejšnjo vrsto let, zato pa je tudi načrt o tej industrializaciji vedno bolj nujen in vedno bolj pereč. Vsa naša industrializacija more brez tega načrta zavoziti na čisto napačni tir in more povzročiti vsem nam neizmerne socialne težave, ne da bi nam prinesla pravega gospodarskega has-

ka, če bomo industrializirali brez glave, če se ne bomo pravočasno znali ubraniti težkih posledic nadprodukcije.

Ne smemo namreč pozabiti, da ima vsaka nova tvornica tudi to neprijetno posledico, da zmanjša število kmetijskega prebivalstva, da jemlje delovne sile podeželja in da ustvarja s temi silami nov proletari-

at. Če ne bomo pravočasno uravnali industrializacije tako, da se nam ne bo treba bati nastanka brezposelnega proletariata, more postati industrializacija tudi nesreča za ves narod. Z načrtnim gospodarstvom je mogoče to nesrečo preprečiti. Res ne vemo, zakaj potem ne pričnemo z načrtnim gospodarstvom.

Ideologija jugoslovanskega trgovstva

Dve načeli: Rešitev je le v močnih organizacijah, ki obstoje iz samostojnih in neodvisnih posameznikov — Ni mogoča trgovina brez časti in poštenja

Ko je predsednik Savić v prvem delu svojega govora opisal historične zasluge trgovstva za osvobodjenje našega naroda in za njegov materialni in kulturni napredek, pa je v svojem drugem delu govora pribil, kako se kljub vsem tem zaslugam postopa proti trgovcem. Nato je nadaljeval: Tako sem vam popisal v najkrajših potezah, kaj smo bili mi trgovci vredni in kaj smo danes vredni za naš narod in našo državo. Tudi v teški sedanosti smo pripravljeni, da prenesemo vse žrtve za narod in državo. Niti najmanje nočemo zaostati za svojimi predniki.

Pa zakaj se potem o nas tako grdo govori in zakaj se zahteva, da se moramo uničiti mi in naša deca? Kdo to zahteva in zakaj?

Razne ovire, ki se delajo trgovcem in obrekovalne besede, ki se naslavlajo na trgovce, nikakor ne prihajajo od priproste naroda, temveč navadno od ljudi, ki so se mogli izsolati le vsled dobrote trgovcev. To dejstvo je sicer zelo težko razumljivo, toda tako je. Poudariti pa je tudi treba, da je takšno postopanje zelo škodljivo, ker se s takšnim postopanjem uničuje cela vrsta poštenih in zaslužnih ljudi, na katerih sloni narodno blagostanje in ki so bili v vsakem pogledu v korist družbi in državi.

Modro so postopali državniki in vojskovedje, ki so omogočevali trgovcem, da se usposobijo za rezervne oficirje in da morejo v primeru vojne voditi vojake, nerazumljivo pa je postopanje nekaterih v zadnjem času, ki hočejo to preprečiti in ki mislijo, da mora biti trgovec v primeru vojne samo na podrejenih položajih, s čimer hočejo trgovca nižje oceniti, oziroma ga naravnost silijo, da se izogiba vojni dolžnosti baš zato, ker se ga nižje ocenjuje.

Dokaz, kako se o trgovcih misli in kako se proti njim postopa nudi nedavno sprejeti davčni zakon z določbo o odmeri davčne osnove za pridobitno. Tu se je postopalo po izjemnem postopanju proti trgovcem — z uvedbo obdačevanja po zunanjih znakih, dočim se proti drugim stanovom ni tako postopalo.

Na vse zadnje res ne vem, s čim smo mi trgovci zaslužili, da nas uvrščajo v državljane druge vrste in da nam odvzemajo osnovne državljske pravice.

Zavedati se moramo, da takšno naziranje ne vodi k dobremu in da ograža naš obstoj ter uničuje naše dostojanstvo. Z našim obstojem pa je v tesni zvezi tudi obstoj države.

Naš narod dobro pravi: »Tudja ruka svrab ne češe« (kar pomeni: Kar si sam napravil, si dobro opravil). Vsak naš človek, ki pade kot privrednik, bo zamenjan z drugim, toda žal ne z našim človekom, temveč s tujcem, katerega se ne tiče ne naša država, ne naše edinstvo, temveč ki bo gledal samo na to, da si pridobi čim več in da se vrne tja, kjer mu je najbolj ugodno, da živi tam, odkoder je prišel. Če ne bomo dovolj zavedni in če pravočasno ne poskrbimo, da se zboljša naš položaj in da se vzdržimo po razdejanju, ki ga bo kriza v naših vrstah povzročila, potem izginejo mi nacionalni trgovci, naša mesta pa bodo zavzeli tisti, ki so izgubili bitko na bojnem polju. Sedaj bodo dobili bitko na gospodarskem polju in tako dosegli svoj cilj. Tega ne smemo dovoliti ne kot ljudje, ki so dolžni, da svojemu narodu zagotovo bodočnost, ne kot zavedni državlja-

ni, ki so dolžni, da svojemu narodu ohranijo gospodarsko samostojnost in ne kot patrioti, ki morajo uporabiti vsa potrebna sredstva za obrambo naroda pred morebitnimi nevarnostmi.

Zato ne odstopajmo pred nevarnostmi, zato ne klonimo z duhom v nesreči, temveč povzdignimo glave, pogledimo nevarnost v oči in pričnimo boj z vsemi težkočami do popolne zmage.

V boju z orožjem v roki se človek lahko znajde, ker moč, spretnost in učinek orožja odločajo o porazu ali zmagi. V gospodarskem boju pa je stvar mnogo bolj komplcirana in težavna.

Nasprotnik je neviden, njegove metode so skrivne in tajne in vse je odvisno od spretnosti, iznajdljivosti in okretnosti, da se človek udarcem izogne, da v borbi vztraja in zmaga. V tem boju sta največje važnosti vztrajnost in potrpljenje, ker od tega odvisi zmaga.

Posameznik je zelo slab v boju in odporu proti nevarnosti, če pa se posamezniki združijo, potem to že pomeni moč in čim večja skupina ali združenje, tem večja sila in tem večji odpor.

Ena slama je velika slabost, velik kup slame pomeni že veliko odpornost, ki je ne prebije niti topovska krogla. En prot se z lahkoto zlomi, snop protja pa je nezlomljiv.

Kar velja za mrtvo naravo, to velja tudi za žive ljudi. Znati, kaj se hoče doseči, je velika modrost. Hoteti in imeti tudi moč, izvesti to, kar se je sklenilo v mislih, pomeni, da se ima tudi voljo in moč. Združitev moči z isto voljo, pomeni oblikovati ideologijo in določen cilj. Iz tega jasno sledi, da moremo imeti mi trgovci samo eno ideologijo in samo eno pot, da se združimo v krepke in solidne organizacije, da s pomočjo organizacij ustvarimo veliko in močno falango ter da zberemo svoja materialna sredstva. In ko se bo naš stan združil v velike skupine, oziroma v zvezna združenja in nato ustvaril svoj centralni izvršilni odbor, potem bo predstavljal moč ter bo uvaževan in spoštovan. Brez tega ni obstoja, brez tega ni uspeha. Posameznik, čeprav je še tako močan, ne pomeni ničesar. Skupina večjega števila ljudi, tudi če ne bi bili kot posamezniki močni, pomeni silo. Naj se nihče med nami ne vara, da bo premagal krizo in težave, ki nas obkrožajo, če ostane osamljen v borbi. Vsakdo pa naj bo prepričan, da je v skupni borbi in skupnem delu uspeh zagotovljen. V velikih združenjih se z majhnimi vloženi sredstvi posameznikov ustvarja velika sila. V nasprotnem primeru pa ne pomeni tudi materialno še tako velika sila posameznika mnogo.

Zato pomeni današnji dan, na katerem se dokončuje organizacija trgovcev Jugoslavije v našo najvišjo zajednico, zgodovinski dan in novo dobo za naše narodno gospodarstvo in naše nacionalno delovanje.

Z izdelano in danes odobreno ideologijo skupnega dela v vsej naši očetnjavi moremo z veseljem pogledati v našo bodočnost in poiskati potov in načina, da čim preje pridemo iz današnje gospodarske krize, in sicer s pomočjo napredka ter prosperitete.

V mnogih državah obstoji danes stremjenje za ustvarjanje kolektivizma in čim večjega etatiziranja. Meni pa se zdi, da ti

kolektivizmi, vsaj tako, kakor se zamišljajo in izvajajo danes, ne morejo biti dolgega veka. To je zlasti važno za nas trgovce, katere ti eksperimenti največ ve-ljajo in ki jih najbolj udarjajo.

Rusija se vrača po 17 letnem poizkušavanju, da ustvari nov način zamenjave blaga, zopet na pota svobodne trgovine. Na to pot ni bila nagnana po nobeni zunanji sili, temveč sama je spoznala, da more biti samo svobodno tekmovanje v trgovinskih poslih zdrav regulator normalne zamenjave blaga in da v tem oziru ne more nadomestiti svobodne trgovine nobena druga oblika.

Če ne bi bila trgovina omejena na posamezne države, ali je mar mogoče, da se na eni strani uničujejo ogromne zaloge vsakovrstnih živil, na drugi strani pa umirajo ljudje od lakote.

Mi trgovci v Jugoslaviji imamo v tem pogledu razčiščene pojme:

Mi smo za čim bolj razvit individualizem, za čim večje število srednjih in majhnih lastnikov, ki združeni v manjše in večje skupine tvorijo krepak kolektivizem z zelo razvito stanovsko zavestjo in z osebnostno ter materialno samostojnostjo.

Da je takšen sistem najbolj zdrav, hočem dokazati s tem dejstvom: Mala Srbija je pokazala čudeže sile in uspela je, da na bojnem polju premaga veliko število svojih močnih in številnih nasprotnikov. To pa samo zato, ker so bili vsi njeni prebivalci majhni posestniki, neodvisni in popolnoma svobodni na svoji zemlji. Kot takšni so vedeli, da prihaja sovražnik, da jim vzame njih premoženje in njih svobodo in zato se je Srbin boril do zadnje kaplje krvi in zato je v tej borbi popolnoma zmagal in se obranil.

Iz tega, kar sem navedel dosedaj, temelji naša trgovska ideologija v prvi vrsti v ustvarjanju krepkih in močnih organizacij, sestojenih iz samostojnih in neodvisnih trgovcev, vodenih od najbolj sposobnih in svobodno izvoljenih članov po načelu popolne materialne in moralne samopomoči in po geslu: eden za vse, vsi za enega!

Še eno načelo je, ki je posvečeno po naši trgovski tradiciji in ki ga bomo mi trgovci vedno rigorozno gojili in se po njem ravnali. To je načelo,

da se trgovine ne more niti zamisliti brez poštenja in časti.

Od pamtiveka so se sklepale kupčije od najmanjših do največjih na dano besedo ali na podlagi ustnega zaključka.

Dana beseda se dostikrat odkuplja tudi z vsem premoženjem tistega, ki je besedo dal, kajti trgovci so vlagali in vlagajo čast v svoje posle, ne vlagajo pa poslov v čast in niso jih vlagali.

Trgovec, ki ne drži dane besede, je iz tega izvajal v polni meri vse moralne in materialne posledice.

Po vojni se je pojavil pri ljudeh, katerim je bilo poverjeno vodstvo naše usode, tek po poneverbah in utajah. Malo je bilo dni, v katerih niso časopisi zapisali poneverbe javnih funkcionarjev in nekatere teh poneverb so šle v naravnost velike vsote. Čut odgovornosti in dolžnosti blede in izginja pri šolanih ljudeh iz dneva v dan. Beseda »korupcija« se sliši vedno bolj pogosto, skandal se podi za skandalom, dokler niso nedavno s skupščinske tribune padle takšne besede in trditve, da smo bili vsi, ki ljubimo to zemljo, naravnost osupnjeni. Še bolj smo bili presenečeni od škandala, ki je prišel pred nekaj dnevi v javnost in v katerem so igrali zelo veliko in grdo vlogo nekateri visoki funkcionarji, ki so materialno popolnoma preskrbljeni in lepo plačani.

Naše organizacije bodo poleg preje omejenih nalog in dela za zaščito poklicnih interesov našega stanu delale tudi z vso silo na to, da prideta red in delo v javne posle, da zopet zavladata poštenost in pravičnost v vseh panogah našega javnega življenja ter končno na tem, da se poživita že popolnoma ubiti osebni in poslovni kredit ter zaupanje.

Cav. prof. Ferruccio Carli, Rim:

Levantski sejem v Bari-ju

Prvič se dogaja, da piše italijanski profesor-gospodarstvenik v našem listu in je tudi redkost, da se oglašajo italijanski avtorji v našem časopisu sploh. Z veseljem izpolnimo željo gospoda profesorja, ki nas je prosil, da ta propagandni članek objavimo. Mnenja smo namreč, da je bilo na obeh straneh pogrešeno, ker se že poprej ni v tej smeri kaj več napravilo, pa zato tembolj pozdravljamo gesto pisca tega članka in želimo, da bi se tak publicističen način sodelovanja začel intenzivno gojiti, kar bi bilo v vsakem oziru zelo koristno za zboljšanje gospodarskih odnošajev med obema državama.

Uredništvo.

Jugoslavija se bo udeležila tudi letos levantskega velesejma v Bariju. To je čisto naravno, saj je postala Jugoslavija že dobra in zvesta prijateljica tega velesejma. Njena udeležba bo letos tako obsežna kakor pretekla leta in upamo, da bo celo še večja. Udeležba Jugoslavije je postala tako rekoč tradicionalna tako na velesejmi v Bari-ju, kakor tudi v Milanu in Padovi, saj je bila Jugoslavija čisto na italijanskih velesejmih bolj zastopana kakor drugi inozemski narodi. Oni, ki poznajo te velesejme, si lahko ustvarijo zaključke in načrte.

Nekateri gospodarstveniki ne verjamejo v uspeh velesejmov. Nekateri sploh tega niso verjeli, mi pa ne delimo tega pesimizma, ki je istoveten s trditvijo, da obstoječi velesejmi niso potrebni. Ostrina sedanje krize ne bi dovoljevala velikih izdatkov za velesejme, ako ne bi vlade, industriji in trgovci v njih videli koristi. Velesejmi so res koristni tako v gospodarskem, kakor tudi v moralnem, socialnem in političnem oziru. Blago se izmenjava, narodji se spoznavajo in splošen napredek se širi.

Vsak italijanski velesejem ima svojo nalogo in Jugoslavija nam s svojim obiskom to najbolj dokazuje. Toda velesejem v Bariju, ki bo letos v petič, in sicer od 12. do 27. septembra, ima čisto poseben značaj in pomen.

Bolj ko kdaj in zlasti zaradi poostrite krize smemo reči, da je velesejem v Bariju res potreben. Glavni razlogi za to so: lega mesta Bari-ja, program, sestava in vodstvo velesejma. Civilizacija, napredek in gospodarski interesi zahtevajo bolj ko kdaj zblizanje orienta z okcidentom. Nobeno drugo mesto ni za to bolj primerno kakor Bari.

Prvi velesejem v Bari-ju je bil v času polnega razmaha ekonomske krize, ko se je finančni vihar Amerike najbolj občutil v Evropi. In kljub temu, da je leta 1930. imel velesejem 115.400 m² površine, se je ta številka v letu 1933. povečala na 186 tisoč 700 m². Petintrideset narodov je na tem velesejmu zastopanih: Orient s 15 narodi in 528 razstavljalci in okcident z 20 narodi in 781 razstavljalci. To število se bo letos znatno povišalo.

Udeležba Jugoslavije v letu 1932. in 1933. je doprinesla sijajen dokaz stalnega napredka te države, ki se z uspehom bori proti težavam krize in ki na sistematičen in racionalen način eksploatira svoja velika bogastva. Tako smo spoznali Jugoslavijo predvsem kot agrarno državo in Italija, kakor tudi druge države, imajo priliko, da si v Jugoslaviji nabavijo proizvode, ki jih nimajo. Poleg tega pa smo tudi ugotovili, da je sosednja država mnogo storila, da poveča in izboljša svojo industrijo. Protivno tendenci današnjega časa, ki gre za tem, da se ustanovijo in razvijejo vse industrijske panoge v svrhu čim večje nacionalizacije gospodarstva, torej protivno sistemu, ki krši naravne zakone kakor tudi mednarodne odnošaje, je Jugoslavija dokazala, da favorizira industrijo, ki ima za to naravne predpogoje, predvsem agrarno industrijo in kar je s tem v zvezi.

Ni potrebno posebej omenjati, da imata Italija in Jugoslavija dve različni gospodarski strukturi, ki se dopolnjujeta. Vendar pa je tudi potrebno, da so njuni proizvodi znani, odnosno, da jih eden ko drugi spoznavamo, in v tem pogledu ni nobeno sredstvo tako izdatno kakor velesejmi. Dalje je tudi potrebno, da se ljudje medsebojno vedno bolj spoznavajo in to ne samo politiki, temveč tudi trgovci in industriji; kajti ti lahko olajšajo pot prvim. Ozke in lojalne gospodarske vezi so pred-

postavka za dobre politične in kulturne odnošaje.

Vsa teža krize je razvidna iz podatkov mednarodne trgovine od 1928 do 1932. V tej dobi je v Italiji uvoz padel za 63%, izvoz pa za 55%. Pri tem ne smemo pozabiti, da je vsekakor to zmanjšanje vsaj delno pripisati tudi padcu cen nekaterih produktov. Če hočemo vzeti v poštev italijansko-jugoslovanske zveze, torej teh dveh držav, katerih narodno-gospodarski strukturi, kakor rečeno, se dopolnjujeta, potem nam bo takoj jasno, da bi povečanje in uvoza iz ene države imelo za posledico povečanje uvoza kmetijskih in gozdnih produktov iz druge države in obratno. Da pa do tega pridemo, je treba predvsem dobre volje, in mi trdno upamo, da bo do tega tudi prišlo. Povečanje blagovnega prometa bi predstavljalo ne le izboljšanje trgovinske bilance, ampak tudi socialnega položaja in zlasti tudi notranjega in zunanega položaja v obeh državah. Potreba, ki vedno bolj narašča, bo dala temu prav, mi smo o tem trdno prepričani, in bo odpravila težkoče, ki mogoče še obstoje.

Preteklo leto je bil jugoslovanski paviljon, to se sme reči, najbolje organiziran od vseh inozemskih paviljonov. V njem je bila tudi jako lepa razstava naravnih lepote, s čimer smo videli zopet novo domeno Jugoslavije, ki je vredna, da jo svet spozna. Tudi v tem oziru si naši dve državi lahko sporazumno pomagata. Skupine tujcev, ki pridejo v eno državo, se potem lahko napotijo v drugo in obratno. Saj tu gre samo za podaljšek potovanja, s čimer se izognejo tujci dragim ovinkom in krajem. Vsled tega je želeli, da bi bila udeležba Jugoslavije v Bariju to lebo čim boljša in številno posetnikov čim večje. Obiskovalci velesejma bodo našli polno novosti. Vzdušje modernega dela mesta je zidano obrežje znatno podaljšano in pet veličastnih palač bo v kratkem dograjenih. Od velesejma pa do drugega konca mesta se dviga kej ob obrežju mesta v daljavi več kilometrov. Kdor ljubi turistiko, pokrajino, umetnost, zgodovino, lahko obišče krasno okolico Gargana, Castel del Monte, Alberobello in druge kraje, ki zaslužijo največje zanimanje.

Gospodarske organizacije za ohranitev obč. samouprave

Na sestanku gospodarskih organizacij, ki ga je sklical Zdrženje trgovcev v Ljubljani dne 14. junija 1934 glede stališča gospodarskih organizacij k novemu osnutku zakona o mestih, se je sklenilo poslati brzojave predsedniku ministrskega sveta Nikolu Uzunoviću, not. ministru Laziću, predsedniku Saveza gradova dr. Krbeku, nadalje dr. Pucu, dr. Novaku, dr. Kramerju, poslancu Petovarju, te vsebine:

Podpisane gospodarske organizacije soglasno odklanjajo predloženi osnutek občinskega zakona o mestih, v kolikor ne uvažuje resolucije Saveza gradova z dne 1. jun. 1934, ki se ji v polni meri priključujemo.

Osobito poudarjamo:

a) doseganja avtonomija mesta Ljubljane ne sme biti v nobenem pravcu okrnjena,

b) načrt volitev mestnega zastopstva ne odgovarja doseganjem izkušnjam in zahtevam mestnega prebivalstva; zahtevamo stanovsko zastopstvo,

c) zahtevamo nadalje za mestno občino prosto roko glede občinskih financ ter

d) neokrnjeno svobodo glede svojih namenev, ter predlagamo, da se definitivno sklepanje o tem zakonu odloži in da se zaslišijo gospodarske organizacije.

Zdrženje trgovcev za mesto Ljubljana.
Zbornica za trgovino, obrt in industrijo.
Odvetniška zbornica.
Zdravniška zbornica.

Društvo denarnih zavodov.
Ljubljanska borza za blago in vrednote.
Zveza trgovskih združenj.
Zveza industrijecev.

Društvo industrijecev in veletrgovcev.
Društvo hišnih posestnikov.
Društvo tiskarnarjev.
Okrožni odbor obrtniških združenj.
Društvo Jugoslovanskih obrtnikov.
Obrtniško društvo.

Trgovsko društvo »Mercur«.
Zdrženje trgovcev za srez Ljubljana.
Zveza obrtnih društev.
Zdrženje graditeljev za Dravsko bano-

vino.

Izprememba zakona o drž. računovodstvu

Finančni minister je predložil skupščini zakonski načrt o izpremembi zakona o državnem računovodstvu. Izprememba tega nad 24 let starega zakona je bila davno potrebna in gospodarski ljudje vseh pokrajin so že davno zahtevali njegovo novelizacijo. Sedaj je ta njih zahteva vendarle na tem, da bo izpolnjena. Ne moremo pa še presoditi, če bo tudi stvarno ustrezno vsem zahtevam gospodarskih krogov, ker pri nas ni te navade, kakor v drugih državah, da se zakonski načrti pošiljajo tudi časopisom, da je s tem omogočena javna diskusija o predloženih zakonskih načrtih. Brez vsakega dvoma namreč je, da je takšna javna diskusija najboljše sredstvo, da se preprečijo napake v zakonih, ker je znano, da se v parlamentih zakonski načrti obravnavajo dostikrat v takšni naglici in tudi po prestižnih vidikih, da je dostikrat stvarna razprava nemogoča.

Kolikor so beograjski listi objavili vsebino novega zakonskega načrta, vsebuje to v glavnem le napovedi zboljšanj in pridobitev, ki se prorokujejo kot posledice novega zakona, ne citira pa se zakonski načrt sam.

Iz navedb beograjskega časopisa sledi, da se deli zakonski načrt na 6 poglavij: 1. o drž. proračunu, kjer se zlasti omejuje slaba razvada, da so se s finančnim zakonom reševale stvari, za katere bi bil prav za prav potreben poseben zakon. 2. o drž. računovodstvu in blagajniški službi. Nove določbe se tičejo zlasti sestavljanja zaključnih računov in obvez iz prejšnjih let. 3. o drž. pogodbah, ki se po novem sklepajo z javno licitacijo, neposredno pogodbo in s pismenimi ponudbami. Po novem ne bo treba za vsako pogodbo v vrednosti nad 100.000 Din odobritve bana ali ministra, pogodbe za manj ko 1000 Din pa se morejo v bodoče sklepati tudi brez javne licitacije. 4. o državnih gospodarskih podjetjih in ustanovah, ki naj se komercializirajo. 5. o drž. imovinah, da bi se moglo tudi tu poslovanje olajšati, in 6. o nadzorstvu in kontroli, da se večja pooblastila uradov ne bi zlorabljala. Novi zakonski načrt ima 245 paragrafov.

Adria prašek je boljši

Zakonski načrt o državni prokuraturi

Finančni minister je nadalje predložil skupščini zakonski načrt o unifikaciji drž. pravobranilstva. Dosedaj je bilo v državi 7 drž. pravobranilstev, in sicer za Slovenijo v Ljubljani, za Srbijo v Beogradu, za Hrvatsko in Slavonijo v Zagrebu, za Vojvodino v Novem Sadu, za Bosno in Sarajevu, za Dalmacijo v Splitu in za Črno goro v Podgorici. Ta drž. pravobranilstva pa niso bila zgrajena hierarhično. Odslej bo za vsako področje apelacijskega sodišča eno državno pravobranilstvo, ki se ustanovi pri finančnem ministru. Naloga drž. pravobranilstev bo v bodoče dvojná: 1. da brani državne interese pred vsemi rednimi sodišči, ker samo pred temi se bodo reševali spori z državo zaradi njene imovine ter da pregleduje s pravne strani vse državne pogodbe, ki presegajo vrednost 100.000 Din. Da bi mogla drž. pravobranilstva boljše zadostiti tej svoji drugi nalogi, se ustanovi 9 članski stalni posvetovalni odbor pri vrh. drž. pravobranilstvu, ki daje končne nasvete glede nameranih drž. pogodb.

Zloraba pri znižanih tarifah

Generalna direkcija državnih železnic je zaznala, da se znižana tarifa za dovoz hlodov do domačih žag zlorablja na ta način, da se pošiljke hlodov pošiljajo na žage v svrhu žaganja za tuji račun, torej ne za lastno uporabo dotične žage. Ker ne more železniška uprava dovoliti tako izigravanje, se opozarjajo lastniki žag na škodljive posledice, ki bi brezpogojno nastale za vse lastnike žag, ako se taka praksa takoj ne ukine.

Pomudbe. poupraševanja

Švicarska tvornica išče zastopnika za Jugoslavijo. Švicarska tvornica, ki proizvaja pletiva iz slame in umetne slame za izdelovanje slamnikov, išče zastopnika za Jugoslavijo. Interesenti naj se obrnejo na Švicarski konzulat v Zagrebu, Draškovičeva ulica 30.

Po svetu

Predsednik skupščine dr. Kumanudi je na četrtkovi seji po viharni interpelacijski debati izjavil, da bo vsled zlorabe parlamentarne svobode s strani opozicije postal v bodoče strogo po poslovniku in dovolil utemeljevanje nujnosti samo pri zakonskih predlogih.

Kralj Zogu je naslovil na albansko vlado poslanico, v kateri zahteva, da se čim bolj reducirajo vsi državni izdatki in da se nad vse pospešujeta trgovina in kmetijstvo. Spomenica je posledica prizadevanja, da se Albanija popolnoma osamosvoji od italijanskega vpliva.

Hitler in Mussolini sta se sestala v četrtek v Benetkah. Hitlerju so priredili fašisti zelo pompozni sprejem. Italijanski listi pišejo, da Italija glede avstrijskega vprašanja ne more spreminiti svojega stališča in da bo Mussolini Hitlerju označil temelje italijanske politike glede Avstrije. Nemški listi pa pravijo, da bi bilo napačno pričakovati od sestanka Mussolinija s Hitlerjem senzacionalnih vesti.

Sestanek ima predvsem namen, da doseže novo orientacijo Nemčije z ozirom na francosko-rusko zblizanje. Nemčija naj bi znova ponudila Rusiji roko in s tem razbila kontinentalni blok, ki ga snuje Francija.

Mussolini bo po pisavi pariških listov predlagal Hitlerju sklenitev desetletnega premirja z Avstrijo, Italija pa bi Nemčiji zagotovila svojo podporo pri izvajanju njenih gospodarskih načrtov v srednji Evropi.

O posvetovanjih Mussolinija s Hitlerjem se poroča nadalje, da je skušal Mussolini zopet priklicati v življenje četvrti pakt, da bi s tem zlomil francoski vpliv. Nadalje bi se razpravljalo med Hitlerjem in Mussolinijem o razorožitvenem vprašanju, o ravnotežju evropskih sil s pomočjo regionalnih paktov, h katerim naj bi se po možnosti pritegnila tudi Rusija.

Avstrijska vlada je vsled razgovorov Mussolinija s Hitlerjem zelo razburjena in baje je Dollfuss zagrozil, da se priključi politiki Male Antante, če bi Italija žrtvovala Avstrijo Nemčiji.

Med Italijo, Avstrijo in Madjarsko je bila sklenjena tajna vojaška pogodba, kakor poroča praško »Pravo lidu«. Italija zato zopet zalaga Avstrijo in Madjarsko z orožjem. Italijanski generalštabni oficirji so nadalje večkrat inšpicirali avstrijsko-nemško mejo. Očividno namerava Italija iz Avstrije napraviti svoje obrambno ozemlje proti Nemčiji.

Bolgarska vlada je ukazala obširne hišne preiskave pri makedonstvujuščih ter je zaplenila policija pri tem zelo mnogo orožja. Neki župan, ki se je preiskavi uprl, je bil od policijskih organov ubit.

Nov nenapadalni pakt naj bi sklenile Rusija, Poljska, Nemčija in Češkoslovaška, kakor ve senzacionalno poročati dunajska »Neue Freie Presse«.

Na poljskega notranjega ministra Pi-rackeja je oddal neki mlad človek tri revolverske strele. Minister je po 2 urah umrl, atentator pa je pobegnil.

Göbbels bi moral v Varšavi po programu obiskati tudi predsednika republike in maršala Pilsudskega. Predsednik republike pa je nenadoma odpotoval iz Varšave, Pilsudski pa se je dal opravičiti, da je bolan in da ne more sprejemati.

Številne demonstracije so priredile socialistične in židovske organizacije ob prihodu Göbbelsa v Varšavo. Policija je aretirala več demonstrantov.

Sovjetski zunanji komisar Litvinov je imel v Berlinu dolg sestanek z nemškimi zunanjim ministrom Neurathom.

Avstrijska vlada javlja z zadovoljstvom, da ni bilo v četrtek nobenih novih atentatov v Avstriji.

Med madridsko vlado in Katalonijo je prišlo vsled agrarnega vprašanja do odkritega preloma, ker se katalonska vlada ne če pokoriti razsodbi španske vrhovne sodišča. Katalonci so odločeni, da se z orožjem upro izvedbi razsodbe sodišča.

Japonskega konzula v Nankingu so našli popolnoma izčrpanega v grobnici bivših kitajskih cesarjev. Konzulu se je omračil um. In vendar ni dosti manjkalo, da bi zaradi tega znorelega konzula prišlo do vojne med Japonsko in Kitajsko.

Japonsko vojno ministrstvo zahteva zopetno zvišanje kreditov za povečanje zračnega brodogoja.

Med Ibn Saudom in vladarjem Jemena je bil podpisan mir, v katerem je jemenski vladar popolnoma kapituliral.

Izprememba deviznega pravilnika

Agencija Avala naznanja:
Finančni minister je sklenil, da se izpremeni čl. 1. pravilnika o ureditvi deviznega in valutnega prometa, ki se sedaj glasi:

»S trgovino z devizami in valutami, s posredovanjem poslov v plačilnem prometu med našo državo in tujino, ko tudi z drugimi posli deviznega prometa se morejo razen Narodne banke baviti samo oni denarni zavodi, ki dobe za te posle posebno dovoljenje Narodne banke. S trgovino s tujim denarjem, tako papirnati, ko zvenečim se morejo baviti razen pooblaščenih denarnih zavodov samo one menjalnice, ki imajo za to posebno dovoljenje Narodne banke. Vsi ti posli se smejo opravljati samo v mejah prejetega dovoljenja in v lokalni denarni zavoda, oziroma menjalnice, kateri je bilo dano to dovoljenje.

Ta dovoljenja more Narodna banka vsak hip odvzeti, kar sporoči s pismom denarnemu zavodu oz. menjalnici, kateri je odzvala dovoljenje.

Denarni zavodi, pooblaščenji s poslovanjem z devizami, morejo prodajati devize v vseh primerih, ki so predvideni po tem pravilniku, v kolikor ni plačevanje urejeno na drug način (klining, sklepi finančnega ministrstva, pooblastilo za kompenzacijske itd.). Denarni zavodi, pooblaščenji za poslovanje z valutami in pooblaščenji menjalnice morejo prodajati tuje valute potnikom na podlagi vidiranih potnih listov po določilih čl. 9. tega pravilnika, drugim osebam pa samo na podlagi posebnega dovoljenja Narodne banke.

Pooblaščenji denarni zavodi in menjalnice morejo prodajati kovano in nekovano zlato samo Narodni banki, drugim osebam in ustanovam za industrijske namene samo na podlagi posebnega dovoljenja Narodne banke. Nakup in prodaja deviz ter valut, plačevanja dolgov in poravnava terjatev v tujini, ko tudi vsi drugi posli deviznega prometa se smejo opravljati izključno le po v to pooblaščenih ustanovah. Sklepanje kupčij v državi se ne sme vršiti v tuji valuti, niti vezati za tujo valuto in zlato, temveč le v dinarjih brez kakršnekoli klavzule.

Prav tako se izpreminja zadnji stavek odstavka 1. čl. 6. pravilnika o urejevanju deviznega in valutnega prometa, ki se odselej glasi:

»Vsak izvoznik je dolžan prenesti devizo v državo takoj po plačilu protivrednosti blaga. Kot skrajni rok za plačilo protivrednosti izvoženega blaga se določa 90 dni, računajoč od dneva dejanskega opravljenega izvoza. Če izvoznik takoj ali najdalj v navedenem roku ne prenese protivrednosti blaga iz tujine, niti ne dokaže potrebe za podaljšanje tega roka, se smatra, da namenoma te zavira devize v tujini.«

Nemčija ustavila vsa zunanja plačila

Na seji osrednjega odbora nemške Državne banke je bil sprejet sklep, da Nemčija ustavi do 31. decembra 1935 vsa plačila zunanjih dolgov, ker bi se drugače njena zlata in devizna podloga popolnoma izčrpala. Niti za Youngovo in Dawesovo posojilo, ki ga je doslej Nemčija v redu plačevala, ne bo Nemčija izplačala več obresti, temveč le 3% bonie, ki pa seveda ne bodo imeli polne vrednosti.

Prva posledica tega sklepa je bila, da je tečaj Youngovega in Dawesovega posojila takoj znatno padel. Druga posledica bo najbrže zadela nemški izvoz, ni pa izključeno, da bo tudi marka občutila posledice tega sklepa. Popolna ustavitve vseh tujih plačil odkriva silno težaven položaj nemškega gospodarstva in zato bi Hitler in Mussolini bolje storila, če bi se lotila sanacije svojih zavoženih gospodarstev, mesto da sanjata o imperialističnih ciljih.

TEDEN LJUBLJANSKI BORZI

Posrebno poročilo trgovskega lista

Devizno tržišče

Tendenea nestalna;
promet Din 2.793.590.12.

Vsled znatnega skrčenja kompenzacijskih poslov je devizni promet tekočega tedna zelo občutno nazadoval, in sicer za nad 3.149 tisoč Din, ali celo za 355 tisoč dinarjev več kakor je znašal ves devizni promet tega tedna.

Od posameznih deviz je bilo nabavljenih (vse v tisočih dinarjev):

	Minuli teden	Tek. teden	
Amsterdam	16	—	
Berlin	19	—	
Budimpešta	208	33	
Curij	257	587	
Din. deviza	356	289	avstr. priv. klir.
Din. deviza	—	40	češki priv. klir.
Dunaj	1630	759	priv. klir.
London	1067	335	inkl. priv. klir.
Madrid	43	7	
Pariz	575	178	
Praga	3	3	
Newyork	1193	234	
Solun	43	36	boni
Trst	519	293	
Stockholm	11	—	
Varšava	3	—	

Promet se je torej zmanjšal: v devizi Newyorku za 959.000 Din, v Dunaju za 871, v Londonu za 732.000 Din, in znatno manjši je bil tudi v Parizu, Trstu in Budimpešti. Nasprotno pa se je povečal promet v Curihu za 330.000 Din, pri čemer pa je treba pripomniti, da je v tem že všteto intervencijsko blago, ker je Narodna banka dajala v tem tednu zgolj Curih na razpolago, in sicer skupno za 125.000 Din.

Na posameznih borznih sestankih je bil dosežen tale dnevni devizni promet:

11. junija 1934 Din 678.599.37 Dunaj—Din.
12. junija 1934 Din 1.453.729.14 Curij—Trst.
13. junija 1934 Din 162.308.30 Dunaj.
14. junija 1934 Din 195.200.24 Dunaj—London.
15. junija 1934 Din 803.753.07 London—Dunaj.

V bonih grške Narodne banke je bil 13. t. m. perfektuiran zaključek po tečaju Din 30/80, medtem ko je angleški funt beležil le v ponedeljek in torek, in sicer so bili storjeni sklepi na bazi Din 253/70 do Din 255/30 (11. t. m.) ter Din 252/90 do Din 254/50 (12. t. m.). Tudi avstrijski šilingi so bili zaključeni v tem tednu, in sicer po tečaju Din 9/25 do Din 9/35 dne 11. t. m., po Din 9/35 do Din 9/45 na včerajšnji borzni dan. Vmesno pa na bazi Din 9/30 do Din 9/40. Notice ostalih deviz so bile na ponedeljkovem in petkovem borznem sestanku naslednje:

Devize	11. junija 1934.		15. junija 1934.	
	najnižji Din	najvišji Din	najnižji Din	najvišji Din
Amsterdam	2313.74	2325.10	2313.18	2324.54
Berlin	1314.03	1324.83	1291.80	1302.60
Bruselj	796.91	800.85	796.91	800.25
Curij	1108.35	1113.85	1108.35	1113.85
London	171.97	173.57	171.69	173.29
Newyork	3376.33	3404.59	3380.50	3408.76
Pariz	225.27	226.39	225.27	226.39
Praga	141.90	142.76	141.90	142.76
Trst	294.68	297.03	293.79	296.19

Izmed vseh deviz je najobčutneje oslabil Berlin, in sicer za celih 22.23 točke, dočim se je Newyork v razdobju tega tedna, okreplil za 4.17 poena.

Efektno tržišče

Tendenea neizpremenjena stalna.

Tekoči borzni teden ne očituje na tukajšnjem efektne tržišču nobenih bistvenih izprememb. Kajti bančni in industrijski papirji še vedno niso beležili, razen Kranjske industrijske družbe, ki je bila tudi v tem tednu nudena po dosedanjem tečaju Din 250.—.

Notice drž. efektov so bile naslednje:
7% investicijsko posojilo od 70—71, 8% Blair od 60.0—61, 7% Blair od 54—55, 7% Seligman od 67—68 (dne 13. t. m. izjemoma 68.50), agrar. obveznice po 57.—, begluške po 54.— in vojna škoda po 306 do 307.50.

Zaključkov ni bilo.

Žitno tržišče

Tendenea izpremenljiva.

Na tukajšnjem žitnem tržišču se tudi v tekočem tednu ni položaj izpremenil. Prometa ni bilo in tudi cene so ostale popolnoma neizpremenjene.

Žitna tečajnica je bila:

	Žito:	
	(Cene za 100 kg fco vagon)	
Koruz:	Din	Din
popolnoma suha, s kvaliteto garancijo za junij, navadna voznina, slov. postaja, plačilo 30 dni	135.—	137.50
Pšenica:		
bačka, 79/80, zdrava, suha, rešetana, mlevska voznina, slov. post., plačilo 30 dni	182.50	185.—
bačka, 80 kg, 1% primesi, zdrava, suha, rešetana, mlevska voznina, slov. postaja, plačilo 30 dni	185.—	187.50

Mlevski izdelki:

Moka:		
bačka, nularica, slov. postaja, plačilo 30 dni	280.—	285.—
banatska, nularica, slov. postaja, plačilo 30 dni	287.50	290.—

Lesno tržišče.

Tendenea neizpremenjeno mlačna.

Tudi v tem tednu je bilo zaključeno pet vagonov desk jelka-smreka za izdelovanje zabojev.

Ker je sedaj glavna sezija za trame, se to blago precej išče. V nasprotju z lanskim letom se tokrat povprašuje v pretežni večini po tramičih (filerjih). Ker je baš to blago v preteklem letu precej zaostajalo, se je produkcija tramičev tako zelo zmanjšala, da letos tega blaga kljub ugodnim cenam že občutno primanjkuje. Izvažja se pa to blago predvsem v Grčijo in Levanto, medtem ko se trami deloma oddajo v Italijo, vendar pa cene niso zadovoljive.

V bukovini se le malo kupčuje; išče se le prvovrstno blago po določenih dimenzijah.

V hrastovini se sicer iščejo dolge frize in pariške deske, a takega blaga se pri nas le malo dobi.

Cene v drvah in oglju so nekoliko popustile.

Adria prašek je boljši

Mednarodni borzni indeks

Razvoj borznih kupčij ni pokazal v preteklem tednu enotne slike. V Newyorku so tečajji krepko napredovali, dočim drugod le zmerno, kakor kažejo te številke: Koncem 1927 = 100%.

	12. V.	19. V.	26. V.	2. VI.	9. VI.
Newyork	55.2	57.2	55.7	53.7	58.3
London	82.5	77.8	79.3	76.3	77.3
Pariz	60.5	79.7	58.0	58.1	58.2
Milan	74.6	75.9	77.3	76.4	77.8
Berlin	30.2	30.8	30.2	30.5	31.9
Praga	58.2	58.2	57.5	56.8	56.4
Bruselj	26.6	26.6	25.5	24.5	24.8
Amsterdam	32.3	32.9	32.6	31.9	31.7
Stockholm	12.8	12.8	12.4	12.0	11.4
Curij	40.5	40.6	40.5	39.7	40.1
Dunaj	29.7	31.9	31.1	31.1	30.2

Na podlagi indeksnih številkih teh 11 velikih borz izračunjeni mednarodni indeks se je v preteklem tednu dvignil od 44.6 na 45.3%.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snai obleke, klobuke itd. Skrebi in svetloilka sragee, ovratnike in manšete. Pere, suši, menga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4—6. Sebeburgova ul. 3.
Telefon št. 22-72.

Nadaljevanje poročila o potovanju po Bolgarskem je moralo vsled preobilice drugega gradiva, danes izpasti.

Ali je pojasnilo več ko zakon

V zadnji številki smo objavili pojasnilo davčnega oddelka finančnega ministrstva, da so od plačevanja izrednega enoodstotnega prispevka od uslužbenskega davka oproščeni samo oni ročni in nekvalificirani delavci, ki se najamejo za nujna javna dela in le na hitro roko.

Besedilo zakona pa je v odločnem nasprotju s tem pojasnilom. Kajti zakon pravi, da so od tega davka oproščeni hišna služinčad, delavci in dninarji, orožniki, graničarji, podoficirji in stari upokojenci. Zakon torej čisto podrobno navaja, kdo je tega davka oproščen in če bi imel zakonodajalec namero, da omeji oprostitve le na ročne delavce, ki se najamejo le na hitro roko in le za javna dela, bi to prav gotovo tudi navedel. To tem bolj, ker je zakonodajalec čisto podrobno navedel, kdo je oproščen od tega davka. In če so oproščeni od tega davka orožniki, podoficirji, graničarji in stari upokojenci, ki so prav gotovo bolje situirani od delavcev in dninarjev, potem pač manjka vsake logične utemeljitve za pojasnilo davčnega oddelka. Če pravi zakon izrečno, da so delavci in dninarji plačevanja tega davka oproščeni, potem pač ni davčni oddelek niti najmanje kompetenten, da korigira zakon in ga s svojim mnenjem spreminja. Pojasnilo ne more nikdar in nikoli biti več ko zakon in to mora upoštevati tudi davčni oddelek finančnega ministrstva.

To moramo poudariti s tem večjo odločnostjo, ker vemo iz izkušnje, da je za nekatere preveč goreče ljudi pojasnilo menda več, ko pa sam zakon.

Enako stališče glede pojasnila davčnega oddelka o plačevanju izrednega prispevka je zavzel tudi gospodarski urednik »Jutrca« in upamo zato, da bo davčni oddelek finančnega ministrstva mesto zakona korigiral rajše svoje nelogično pojasnilo.

Adria prašek je boljši

Naš trgovski naraščaj se je izkazal

V sredo je priredil podmladek Jadranske straže na Trgovsko nadaljevalni šoli v veliki dvorani Trgovskega doma akademijo, h kateri mu je le čestitati, ker je s svojo prireditvijo dokazal, da je nacionalno zaveden in da s pridom uporablja svoj prosti čas.

Akademijo je otvoril z lepim nagovorom predsednik ljubljanskega Združenja Karl Šoss ter omenil, da je čisti dobiček prireditve namenjen za omogočenje ekskurzije trgovskega naraščaja na naš Jadran. Nato je pozdravil vse odlične goste, tako zastopnika banske uprave prof. Prezija, zastopnika mestne občine dr. Brileja in obč. svet. Olupa, zastopnika in podpredsednika Jadranske straže in veletrgovca Stupico, za krajevno org. J. S. prof. Marjanoviča, za Zvezo trg. Združenj Fabianija in druge. Sporočil je nadalje pozdrave predsednika Zbornice Ivana Jelačina in predsednika Zveze trg. združenj Kavčiča, ki se žal akademije nista mogla udeležiti.

Ravnatelj šole Grum se je zahvalil vsem za lep obisk, očrtal namen J. S. in sporočil, da so vsi gojenci trg. nadaljevalne šole člani podmladka J. S.

Nato se je pričela akademija, najprej s pozdravnim govorom uč. Aljančiča in nato s poklonom visokemu vladarskemu domu ter zlasti pokrovitelju J. S., prestolonasledniku Petru, nakar so gojenci zapeli državno himno.

Sledil je nato program, ki je dokazal, da so gojenci izvrstno pripravljeni, da goje z uspehom petje, glasbo in telovadbo ter da se v resnici marljivo pripravljajo za narodno in kulturno delo. Vsa njih izvajanja so žela glasno odobravanje, zlasti pa so izrekli gostje svoje priznanje za lepo prireditev učiteljskemu zboru ter še posebej predsedniku pripravljalnega odbora.

Tudi naše žestitke vodstvu Trgovsko-nadaljevalne šole in vsem njenim gojencem k res lepi akademiji!

Dr. Pirčeva sladna kava

je prvovrsten domač izdelek, s katerim pripravite zdravo, izdatno, redilno in ceneno pijačo za Vas in Vaše otroke.

Dr. Pirčeva sladna kava je prav prijetnega okusa in jo pijo odrasli kot otroci z užitek.

Občni zbor Zveze za tujski promet

V dvorani Zbornice za TOI je bil v četrtek 10. redni občni zbor Zveze za tujski promet, ki ga je otvoril in vodil predsednik dr. Marn.

Takoj uvodoma je predlagal predsednik udanostno brzojavko kralju in pozdravno brzojavko trgovinskemu ministru, kar je z odobravanjem sprejel občni zbor. Nato se je predsednik spominjal umrlih zaslužnih delavcev za naš tujski promet, dr. Vinca Gregoriča, tajnika gost. združenj Pintarja in župnika Pibra. V imenu banske uprave je čestital zvezi k njenemu uspešnemu delu inš. dr. Guštin, v imenu mestne občine dr. Brilej, ki je še posebej opozoril na pomembnost jesenskega festivala, tesnejše sodelovanje med železnico in Zvezo je priporočal načelnik Deržič, v imenu avtokluba je pozdravil zbor dr. Pavlin, v imenu mariborske zveze pa inž. Šlajmer.

Iz poročila Zveze se vidi, da je lani sicer število turistov padlo od 148 tisoč v l. 1932 na 129 tisoč v l. 1933, zato pa se je zvišalo število nočnin od 652 na 834 tisoč, da je bil dejansko tujski promet večji. V Sloveniji zavzemajo med turisti Jugoslovani prvo mesto s 96.000 gosti, Avstrijci in Čehoslovaki so s po 11.000 gosti na 2. oz. 3. mestu, Nemci s 3000 gosti pa na četrtem mestu. V Primorju pa so tuji gostje enako številno zastopani kot domačini. Zelo je padel lani dotok Nemcev in sicer vsled deviznih ovir. Da je bil tujski promet primeroma ugoden, se moramo »zahvaliti« nizekemu tečaju našega dinarja, vsled česar so mogli tuje pri nas bivati zelo poceni. To tudi deloma zmanjšuje gospodarski dobiček tujkega prometa.

Delo Zveze je bilo posvečeno predvsem propagandi tujkega prometa, za kar je izdala Zveza okoli 115.000 Din. Mnogo je Zveza intervenirala v prilog našemu hotelirstvu, dalje se je zavzemala za zboljšanje cest, za večje upoštevanje interesov našega avtomobilizma, za zboljšanje zračnega in železniškega prometa ter za druga prometna vprašanja.

Na predlog g. Vargazona je bila odboru soglasno izrečena razrešnica, mesto dr. Gregoriča pa je bil izvoljen v odbor inž. Zupančič.

V debati so predlagali: župan dr. Režek pospešitev vožnje na progi Ljubljana-Karlovac. Dr. Pavlin je pozval Zvezo, da se pridruži akciji za zgraditev železniške zveze Slovenije z morjem, kateri predlog je toplo podpiral v imenu Zbornice tudi dr. Koce. Na iniciativo inž. Miklava se je zbor soglasno izrekel proti poizkusu centraliziranja vsega tujkega prometa po »Putniku«, kar se pripravlja. Predsednik gostilničarskih združenj Ciril Majcen je govoril o težavnem položaju hotelirjev vsled previ-

sokih obresti, o konkurenci vinotočev, o predragem električnem toku za gostinski obrt ter predlagal še več drugih predlogov v korist naših hotelirjev in gostilničarjev. Dr. Koce je predlagal uvedbo weckend-vlakov, dr. Ciril Pavlin pa je govoril za zgraditev avtomobilske ceste na Vršič. Dr. Ciril Pavlin je nadalje opozarjal na nujno potrebo zgraditve avtomobilske ceste iz Ljubljane proti Kočevju, ki je tem bolj potrebna, ker bi bili stroški te ceste primeroma zelo nizki. Predlagal je nadalje, da se tudi v Sloveniji uvedejo motorizirani vlaki. V enakem smislu sta govorila tudi dr. Pretnar in dr. Koce, ki se je še posebej zahvalil gospej Copeland, za nad vse uspešno propagando, ki jo razvija v korist naših krajev med svojimi angleškimi rojaki.

Po vseh teh predlogih je predsednik dr. Marn s primernim govorom zaključil občni zbor Zveze. Znova se je izkazalo, da vsi lokalni faktorji v Sloveniji z ljubeznijo in vneto delajo za povečanje tujkega prometa, da pa nimajo njih stremeljenja popolnega uspeha, ker ne najdejo one podpore pri centralnih mestih, ki bi jo potrebovali. Je pač težko delati za večji tujski promet, če pa se ne zboljšajo prometne zveze, če je pritisnjeno hotelirstvo tako zelo, da ne daje več niti eksistenčne možnosti. Težavno pa je tudi delo, kadar tudi najbolj utemeljeni predlogi čakajo leta in leta, da bodo upoštevani. Pri teh razmerah je pač treba Zvezi čestitati, da more pokazati še tako velike uspehe.

KLIFEJE
vseh vrst no
fotografijah
ali risbah
izvršuje
najsolidnejše
KLIFARNA ST-DEU
LJUBLJANA-DALMATINOVA 13

Informativna publikacija o industrija Dravske banovine

Znani gospodarski mesečnik »Industrijski pregled«, ki izhaja v Beogradu in se bavi posebno s problemi naše nacionalne industrije, je namenil svojo posebno juljsko prilogo, ki bo obsegala okoli 80 strani, industriji Dravske banovine.

Nezadostna potrošnja naših domačih pro-

izvodov ni samo posledica splošne gospodarske depresije, ampak pred vsem neinformiranosti posameznih delov našega naroda o naši domači proizvodnji. Radi tega želi »Industrijski pregled« vpoznati vse pokrajine naše kraljevine z industrijsko delavnostjo našega naroda. Dravska banovina predstavlja najmočnejše središče naše industrije, pa bo radi tega prva posebna priloga namenjena njeni industriji.

Uredništvo bo brezplačno uvrstilo v prilogu vsa industrijska podjetja Dravske banovine, katera lahko računajo na placiranje svojih izdelkov v ostalih pokrajinah. V to svrhu je že zbralo vse potrebne podatke in naprosilo najpriznanejšo strokovnjake iz Dravske banovine za sodelovanje.

Morebitni interesenti se pa tudi lahko direktno obrnejo na omenjeno uredništvo v Beograd, Kraljevića Tomislava 30, in mu pošljejo najnovejšo podatke o svoji industriji.

Ker je to prva sistematična akcija za spoznavanje naše domače industrije širom kraljevine, smo prepričani, da bo uredništvo »Industrijskega Pregleda« doseglo svoj cilj in dokazalo, da zavzema naša domača industrija dostojno mesto v našem narodnem gospodarstvu.

Dobava prodaja

Direkcija drž. rudnika Banja Luka sprejema do 27. junija ponudbe o dobavi enega elektromotorja.

Popravilo lesenega poda se odda potom ofertne licitacije dne 30. junija pri inženjerskem oddelku Komande savske divizijske oblasti v Zagrebu.

Prodaja 30 vreč spremnic z znamkami. Po naredbi ministrstva razpisuje direkcija pošte v Ljubljani tretjo pismeno licitacijo za prodajo 30 vreč spremnic z znamkami iz leta 1929. Licitacija bo 27. junija ob 11. uri v pisarni rač. ekonomskega oddelka pošte direkcije v Ljubljani. Najkasneje do desetih na dan licitacije se mora položiti v pisarni občnega oddelka navedene direkcije kavcija Din 20— za vsako vrečo, inozemci Din 40. Pogoji so na vpogled v pisarni občnega oddelka, kjer se lahko kupijo po Din 10—. Proračunska cena za kg je določena na Din 15-90.

Dne 3. julija bo pri ekonomskem oddelku gen. direkcije drž. železnic v Beogradu ofertna licitacija za dobavo 20.786 kg okroglega železa, 49.629 kg kvadratnega železa, 63.552 kg ploščatega železa, 6226 kg enakokrakega kotnega železa, 14.013 kg neenakokrakega kotnega železa, 1790 kg T-železa, 29.888 kg U-železa in 1980 kg profilnega železa.

gradbena vzdrževalna dela v državnem učiteljsku v Ljubljani se oddado s I. pismeno licitacijo dne 18. junija ob enajstih istotam;

instalacija črpalne naprave v državni bolnici za duševne bolezni na Studencu se odda s I. javno pismeno licitacijo dne 20. junija ob enajstih istotam (tehnični odd. s. 33);

licitacija za dobavo pisarniških potrebščin banski upravi bo dne 26. junija ob enajstih v sobi 21, Bleiweisova c. 10.

Dne 3. julija pri Direkciji drž. rudnika Velenje za dobavo telefonske centrale.

Razno

Jugoslovanski poslanik in pooblaščen minister v Washingtonu dr. Leonid Pitamic je bil te dni v Beogradu in se ustavi na povratku v Ameriko za nekaj časa tudi v Ljubljani.

Skupščinski odbor je v načelu sprejel zakonski načrt o mestnih občinah.

Konferenca Male antante se prične dne 18. t. m. v Bukarešti. Dva dni preje pa bo konferenca tiska Male antante.

Bolgarsko jugoslovansko društvo v Sofiji priredi prihodnji teden velik izlet v Beograd, katerega se udeleži približno 300 oseb.

Letna produkcija zlata v naši državi bo znašala, kakor sodijo pri Narodni banki, 500 kg.

Na tednem sejmu v Petrinji se je prodajalo par piščancev po 8 do 12 Din, par gosi pa po 22 Din.

V Atenah je bilo aretiranih več višjih oficirjev, med njimi tudi bivši vojni minister Scandalis.

Industrialci v Ameriki so začeli odkrito borbo proti modremu orlu in nikakor no-

čejo znižati delovnega časa pri sedanjih plačah. Enako se upirajo sklepanju kolektivnih pogodb. Delavci skušajo zato industrialce prisiliti s stavkami, da popuste. Stavke pa so ponekod povzročile tudi nemire in ameriški listi pišejo že o boljševidski nevarnosti, ki da preti Ameriki.

V Oaxaki v Mehiki je udarila strela v neko poslopje in ubila 11 ljudi in 30 glav živine.

TRŽNA POROČILA

MARIBORSKI TRG

Na trg z dne 12. junija je bilo prignanih 35 konj, 17 bikov, 124 volov, 377 krav in 29 telet, skupaj 582 glav. Povprečne cene so bile te: debeli voli, 1 kg žive teže od 3 do 4 Din, poldebili voli 2 do 3, plemenski voli 2 do 3, bikji za klanje 3 do 3-50, klavne krave, debele, 2-50 do 3-50, plemenske krave 2 do 2-50, krave za klobasarje 1-75 do 2, molzne krave 2-25 do 3, breje krave 2-50 do 3-25, mlada živina 3 do 4, teleta 4-50 do 5. Prodanih je bilo 364 glav, od teh za izvoz v Avstrijo 1, v Italijo pa 2 živali.

Mesne cene: Volovsko meso, I. vrste, 1 kg 8 do 10 Din, II. vrste 7 do 8, meso od bikov, krav, telic 4 do 6, telečje meso, I. 8 do 12, II. 6 do 10, svinjsko meso sveže 10 do 14 Din.

Program Ljubljanske radiopostaje

Nedelja, dne 17. junija: 8.15: Poročila — 8.30: Gimnastika (Pustišek Ivko) — 9.00: Versko predavanje (dr. Mihael Opeka) — 9.15: Prenos iz franč. cerkve — 9.45: Plošče — 10.00: Prehrana: mleko-čaj-alkohol (dr. Korbar Avgust) — 10.30: Slov. zdravice g. Janko s spremlj. harmonike g. Cvirn — 11.15: Slovanska glasba, radio orkester — 21.00: Čas, reproduciran koncert godb na pihala, vmes instrumentalne solistične točke — 16.00: Izrabljanje čebelne paše (prof. Verbič Josip) — 16.30: Pevski oktet Šterbenc, vmes Dolinškov šramelkvartet — 20.00: Koncert pevskega zbora »Cankar« — 20.45: Radijski orkester — 22.00: Čas, poročila — 22.15: Francoska glasba na ploščah.

Ponedeljek, dne 18. junija: 12.15: Malo za ples (pestra revija gramofonskih plošč) — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, kmečka kapela igra na ploščah — 18.00: O likanju (ga. Frelihova) — 18.30: Cestni red za vsakega (Gojko Pipenbacher) — 19.00: Radijski-orkester — 19.30: Zdravniška ura (dr. Bogomir Magajna) — 20.00: Slovenski vokalni kvintet (plošče) — 20.30: Prenos opere iz Beograda. V odmoru: Čas in poročila.

Torek, dne 19. junija: 11.00: Šolska ura: O zaščiti Ljubljane proti zračnim napadom (dr. Ahčin Marjan) — 12.15: Tuji kraji, tuje pesmi (pesmi in plesi raznih narodov na ploščah) — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, jug. nar. glasba na ploščah — 18.00: Otroški kotiček (Mirko Kunčič) — 18.30: Slavni pevci v reproducirani glasbi — 19.00: Sokolsko predavanje — 19.30: Pri Ohridskem jezeru (Vladimir Regally) — 20.00: Pevski koncert »Lire« iz Kamnika — 20.45: Radijski-orkester — 22.10: Čas, poročila — 22.30: Angleške plošče.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama,

začetek ob 20.

Sobota, dne 16. junija ob pol 20. na letnem gledališču v Tivoliju: **Kulturna prireditve v Črni mlaki.** Znižane cene.

Nedelja, dne 17. junija: **Gospoda Glembajevi.** Globoko znižane cene od 5 do 14 dinarjev. Izven.

Ponedeljek, dne 18. junija: **Mojster Anton Hit.** Red C.

Opera,

začetek ob 20.

Sobota, dne 15. junija: **Manon.** Gostuje André Burdino, lirčni tenor opere Comique. Izven. Znižane cene.

Nedelja, dne 10. junija: **Manon.** Gostuje André Burdino, lirčni tenor pariške opere Comique. Izven. Znižane cene.

Ponedeljek, 18. junija: Zaprto.

KUPIMO

dobro ohranjeni in malo rabljeni parni kotel sistema Tischbein ali Wasserrohr s 55—60 m² ogrevalne površine 10—11 Atm. s pregrejevalcem. — Nadalje kupimo malo rabljeni stojeci Diesselmotor od 110—120 HP. — Ponudbe z obširnimi opisom poslati na »Slavijac« paromlin, Vukovar, Savska banovina.

Zahvala.

Vsem, ki so nam izrazili ob smrti našega predobrega strica, gospoda

Franca Majdič-a

lastnika valjčnih mlinov in tovarnarja na Viru

svoje sožalje in sočustvovanje, izrekamo svojo zahvalo.

Zlasti se zahvaljujemo čč. duhovščini iz Doba in Kamnika, Sokolskim, pevskim in gasilskim društvom Vir, Dob, Domžale, Kamnik, Domžalski godbi, zastopnikom oblasti in korporacij in društev, darovalcem vencev in cvetja in končno vsem, ki so našega nepozabnega pokojnika v tako častnem številu spremili k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo darovale v župnih cerkvah Dob, Kamnik in Kranj.

Vir, dne 16. junija 1934.

Franc Majdič ml.
in ostalo sorodstvo.